

โรงพยาบาลเรณูนคร

SP-IC-001

ระเบียบปฏิบัติ : แนวทางการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อสำหรับบุคลากรจาก
การปฏิบัติงาน

วันที่ประกาศใช้		ประเภทเอกสาร ☒ ควบคุม ☐ ไม่ควบคุม
ผู้จัดทำ	 (นางภาณินนุช เณธิชัย)	ตำแหน่ง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ (ผู้ประสานงานคุณภาพโรงพยาบาล)
ผู้ทบทวน	 (นายสรวิศ ศรีสิงหนเดช)	ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ (ประธานทีมนำด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ)
ผู้อนุมัติ	 (นายไพศาล พลโลก)	ตำแหน่ง นายแพทย์ชำนาญการ รักษาการในตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงพยาบาลเรณูนคร
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : ทุกหน่วยงาน		แก้ไขครั้งที่ : 1 วันที่แก้ไข : 16 ตุลาคม 2566 รายละเอียดการแก้ไข :

	วิธีปฏิบัติเลขที่ : SP-IC-001	ผู้จัดทำ : ทีมนำด้านการป้องกันและควบคุม การติดเชื้อ
	เรื่อง : แนวทางการป้องกันและควบคุมการ ติดเชื้อสำหรับบุคลากรจากการปฏิบัติงาน	หน้า : 1/4

๑.นโยบาย : ความปลอดภัยของบุคลากรตาม Personal Safety Goal(บุคลากรติดเชื้อจากการทำงาน)

๒.วัตถุประสงค์ :

เพื่อให้บุคลากรใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการป้องกันโรคติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน

๓.เป้าหมาย : เพื่อให้บุคลากรปลอดภัยจากการปฏิบัติหน้าที่ ไม่เกิดการติดเชื้อโรคที่ป้องกันได้จากการปฏิบัติงาน

๔.ผู้รับผิดชอบ :บุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเรณูนครทุกคน

๕. คำนิยามศัพท์ :

การติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพขณะปฏิบัติงาน (Occupationally-Acquired Infection) ได้แก่ โรคติดเชื้อที่บุคลากรสุขภาพสัมผัสขณะปฏิบัติงานและอาจเกิดการติดเชื้อ (infection) หรือโรค (disease) ขึ้นโดยการสัมผัสผู้ป่วยหรือเลือด สารคัดหลั่ง เนื้อเยื่อ อวัยวะของผู้ป่วยหรือสัตว์ทดลอง รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีเชื้อ กอโรค

การป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในบุคลากรสุขภาพระหว่างการปฏิบัติงาน (Infection Prevention and Control for Workforce) ได้แก่ การลดความเสี่ยงต่อการสัมผัสหรือการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรคขณะปฏิบัติงาน เพื่อการป้องกันหรือควบคุมการอาศัยของเชื้อ (colonization) หรือการติดเชื้อ (infection) หรือการเกิดโรค (disease) ในบุคลากรสุขภาพ

ประเภทของโรคติดเชื้อจำแนกตามวิธีการแพร่กระจายเชื้อก่อโรค โรคติดเชื้อที่บุคลากรสุขภาพเสี่ยงเมื่อจำแนกประเภทตามวิธีการแพร่กระจายของเชื้อก่อโรค ๔ ประเภท ได้แก่

๑. **ทางอากาศ (Airborne Transmission)** ได้แก่ วัณโรคทางเดินหายใจ อีสุกอีใสและหัด ซึ่งเป็นกลุ่มโรคติดเชื้อในงานบริการสุขภาพที่สำคัญที่สุด เนื่องจากพบบ่อยที่สุด รวมทั้งโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ เช่น SARS และโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ที่ยังไม่ทราบวิธีการแพร่เชื้อ อาจแพร่เชื้อ ทางอากาศได้บางโอกาส (opportunistic airborne)

๒. **ผ่านละอองสารคัดหลั่งทางเดินหายใจ (Droplet Transmission)** ได้แก่ ไขหวัดใหญ่, ไขหวัด, คอตีบ, ไกกรน, ฯลฯ พบบ่อยรองจาก airborne

๓. **ผ่านการสัมผัสเชื้อ (Contact Transmission)** ได้แก่ HIV, HBV, HCV, Ebola virus, dengue virus, cytomegalovirus ผ่านอุบัติเหตุการแพทย์ เช่น เข็มตำมือ เลือดและสารคัดหลั่งกระเด็น พบไม่บ่อยแต่มีผลกระทบรุนแรง สวนการสัมผัสแบคทีเรียดื้อยาไม่มีผลโดยตรงกับ บุคลากร แต่ถ่ายทอดสู่ผู้ป่วย หรือบุคลากรที่มีโรคประจำตัว

	วิธีปฏิบัติเลขที่ : SP-IC-001	ผู้จัดทำ : ทีมนำด้านการป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อ
	เรื่อง : แนวทางป้องกันและควบคุมการติด เชื้อสำหรับบุคลากรจากการปฏิบัติงาน	หน้า : 2/4

๔. ผ่านทางสัตว์พาหะนำโรค (Vector Borne Transmission) โดยเฉพาะแมลง เช่น ไข้เลือดออก ไวร
 รสซิกา มาลาเรีย ฯลฯ พบได้น้อยมาก นอกจากในโรงพยาบาลในพื้นที่ชุกชุมโรค

๖. วิธีปฏิบัติ

การป้องกันการติดเชื้อขณะปฏิบัติงาน

๑. กำหนดให้บุคลากรใหม่ทุกคนในโรงพยาบาลผ่านการปฐมนิเทศโดยใช้โปรแกรมการสอนของงานIPC และเข้ารับการอบรมประจำปีทั้งงานIPCจัดขึ้นทุกปี
๒. บุคลากรรับวัคซีนป้องกันโรคตามโปรแกรมที่จัดให้บุคลากรทุกคนและวัคซีนตามความเสี่ยงของงานตามโปรแกรมของงานอาชีวอนามัย ดังนี้
 - ๒.๑ การสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคติดเชื้อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีน (pre-exposure prophylaxis, active immunization) โดยจัดลำดับความสำคัญตาม high risk areas, practices

บุคลากรสุขภาพทุกรายควรได้รับการสร้างเสริมภูมิคุ้มกันต่อโรคติดเชื้อ ต่อไปนี้ได้แก่ ไวรัสตับอักเสบบี หัด หัดเยอรมัน คางทูม อีสุกอีใส คอตีบ ไอกรน บาดทะยักและไข้หวัดใหญ่
 - ๒.๒ การให้การป้องกันการติดเชื้อแก่บุคลากรสุขภาพหลังสัมผัสโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้ ระหว่างปฏิบัติงาน (post-exposure prophylaxis, passive immunization)

การป้องกันการติดเชื้อหลังสัมผัสโรค (post-exposure prophylaxis) ที่มีในปัจจุบัน สามารถป้องกันโรคไวรัสตับอักเสบบี ไวรัสตับอักเสบบี HIV โรคหัด ไอกรน และไข้กาฬหลังแอ่น (invasive meningococcal infection) บุคลากรสุขภาพที่ติดเชื้อหรือสัมผัสโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้ (communicable disease) จะต้องได้รับการตรวจวินิจฉัย การดูแลรักษาอย่างถูกต้อง ได้รับการประเมินเพื่อพักการปฏิบัติหน้าที่หรือจำกัดการปฏิบัติหน้าที่ รวมทั้ง การลาป่วย การชดเชยตามสิทธิ
๓. การคัดกรองผู้ป่วยโรคติดเชื้อของหน่วยงาน ให้ปฏิบัติดังนี้
 - ๓.๑ จัดให้มีกระบวนการคัดกรอง (screening and triage) คัดแยกผู้ป่วยและ การระมัดระวังการสัมผัสโรค (isolation and precaution) ในผู้ป่วยที่มีหรือสงสัย โรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่โรคติดต่อทางอากาศ เช่น วัณโรค โรคติดเชื้ออุบัติใหม่ ในแผนกผู้ป่วยนอก อุบัติเหตุฉุกเฉิน สถานพยาบาลที่เป็นด่านหน้าของงานบริการสุขภาพทุกระดับ
 - ๓.๒ การประเมินบุคลากรผู้สัมผัสโรคติดเชื้อที่อาจติดต่อได้และการจัดหาการป้องกันด้วย ยาต้านจุลชีพ หรือการให้ภูมิคุ้มกันภายหลังการสัมผัส (post-exposure prophylaxis)
 - ๓.๓ การปฏิบัติตามแนวทางการระมัดระวังการติดเชื้อขั้นพื้นฐาน standard precautions ในระหว่างให้การดูแลผู้ป่วยและเมื่อทราบโรคและหนทางแพร่กระจายเชื้อให้ใช้แนวทาง Transmission base Precautions ร่วมด้วยทุกครั้ง

โรงพยาบาลเรณูนคร 	วิธีปฏิบัติเลขที่ : SP-IC-001-00-10.66	ผู้จัดทำ : ทีมนำด้านการป้องกันและ ควบคุมการติดเชื้อ
	เรื่อง : แนวทางป้องกันและควบคุมการติด เชื้อสำหรับบุคลากรจากการปฏิบัติงาน	หน้า : 3/4

๓.๔ จัดให้มีและใช้งานอย่างถูกต้องของเครื่องป้องกันร่างกายส่วนบุคคล (protective personal equipment) ไตแก หนากากอนามัย หนากาก N๙๕ หรือ powered air respirator (PAPR) อุปกรณ์ป้องกันบริเวณดวงตาใบหน้า ศีรษะ ถุงมือและเสื้อคลุม ตามประเภทกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการสัมผัสเชื้อก่อโรค

๓.๕ การปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันของมีคมที่มตำและการสัมผัสเลือดและสารคัดหลั่งตาม วิธีปฏิบัติเลขที่ :WI -IC-002-00-08.65

๗. เครื่องชี้วัดคุณภาพ

- ร้อยละการปฏิบัติตามแนวทางการป้องกันการติดเชื้อขั้นพื้นฐาน (Standard Precautions) >๘๐
- จำนวนอุบัติการณ์บุคลากรถูกของมีคมที่มตำหรือเลือดและสารคัดหลั่งกระเด็นเข้าตา ๐ ครั้ง
- จำนวนบุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน ระดับ E ขึ้นไป ๐ ครั้ง
- อัตราของบุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติงานทั้งหมด/ระดับ E ขึ้นไปได้รับการทบทวนแก้ไข

ร้อยละ ๑๐๐

๘. เอกสารอ้างอิง

สถาบันบำราศนราดูร กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข.แนวปฏิบัติเพื่อป้องกันและควบคุมการติดเชื้อในโรงพยาบาล.พิมพ์ครั้งที่ ๑.สำนักพิมพ์อักษรกราฟฟิคแอนด์ดีไซน์ นนทบุรี .๒๕๖๓.

สถาบันรับรองคุณภาพสถานพยาบาล (องค์การมหาชน).เป้าหมายความปลอดภัยของผู้ป่วย ของประเทศไทย พ.ศ. ๒๕๖๑ .พิมพ์ครั้งที่ ๑. เฟมัส แอนด์ ซัคเซสฟูล,นนทบุรี.๒๕๖๑.

	วิธีปฏิบัติเลขที่ : SP-IC-001	ผู้จัดทำ : ทีมนำด้านการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อ
	เรื่อง : แนวทางป้องกันและควบคุมการติดเชื้อสำหรับบุคลากรจากการปฏิบัติงาน	หน้า : 4/4

๙. ภาคผนวก

Flowchart การรายงานเมื่อพบบุคลากรติดเชื้อจากการปฏิบัติงาน

(Healthcare Associated Infection)

